

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
FACULTATEA DE STUDII EUROPENE
ȘCOALA DOCTORALĂ „PARADIGMA EUROPEANĂ”**

**René Daumal (1908-1944)
from poetry
to experimental metaphysics**

Abstract

Scientific:

Acad. prof. univ. dr. Basarab NICOLESCU

PhD:

Marius Cristian ENE

**Cluj-Napoca
2011**

CONTENTS

ACKNOWLEDGEMENTSp. 3

CONTENTS.....p. 5

INTRODUCTION.....p.9

**I: RENÉ DAUMAL – BIO-BIBLIOGRAPHY AND REFERENCES ABOUT
CRITICALp.25**

**II ADVANTAGES OF A TRANSDISCIPLINARY RESEARCH ON RENE
DAUMAL’S WORK**

II 1) Transdisciplinary methodologyp.40

**II 2) Advantages of a Transdisciplinary Research on Rene Daumal’s Work
.....p.48**

III RENÉ DAUMAL AND DETERMINANT EXPERIENCES OF YOUTH §

**III 1) „Les phreres simplistes“, determining memory and the discovery of a
new level of reality.....p.57**

**III 2) Determining lectures: visionary poets, experimental metaphysics and
philosophy of negation.....p.63**

III 3) Determining lectures: mysticism and esotericism.....	p.69
III 4) Conclusion.....	p.74
III 5) Personal contributions.....	p.76

IV RENÉ DAUMAL AND THE LITERARY AVANT-GARDE OF THE TWENTIETH CENTURY

IV 1) Le Grand Jeu and the surrealist movement.....	p.74
IV 2) Open letter to Andre Breton : history of literature and history of disasters	p.85
IV 3) René Daumal, surrealist?	p.90
IV 4) Conclusion.....	p.94
IV 5) Personal contributions.....	p.96

V RENÉ DAUMAL AND THE HINDU TRADITIONS

V 1) Hindu man and Western man: the conception of life, knowledge and poetry	p.97
V 2) The power of the words in Hindu poetic: man-poetry analogy	p.108
V 3) Le Contre-Ciel, maya and bardo.....	p.117
V 4) Daumal's Dream Universe – parallel to Hindu thinking.....	p.127
V 5) Conclusion.....	p.134
V 6) Personal contributions.....	p.136

VI RENÉ DAUMAL AND THE FOURTH WAY

VI 1) Alexandre de Salzmann and „the strait gate“.....	p.137
VI 2) René Daumal and The Fourth Way groups.....	p.144

VI 3) Epistolary testimonials on The Fourth Way	p.153
VI 4) <i>Mount Analog</i> , poetic transposition of a spiritual experience	p.160
VI 5) Conclusion.....	p.166
VI 6) Personal contributions.....	p.168

VII SYNTHESIS: WHITE POETRY AND EXPERIMENTAL METAPHYSICS

VII 1) The concept of white poetry and black poetry.....	p.169
VII 2)The concept of experimental metaphysics: working with himself in poesy	p.174
VII 3) René Daumal's originality.....	p.180
VII 4) Conclusion.....	p.189
VII 5) Personal contributions.....	p.191

VIII GENERAL CONCLUSIONS

VIII 1) Conclusions.....	p.192
VIII 2) Directions of study	p.197

IX BIBLIOGRAPHY

IX 1) MAIN REFERENCES

A) René Daumal's Work.....	p.200
B) Documents related to René Daumal's work	p.203
C) Studies on the life and work of René Daumal	p.204
D) Transdisciplinary studies.....	p.207

IX 2) BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ

A) Studies on Surrealism and Avant-garde Movement	p.209
B) Studies on Hindu spirituality.....	p.211
C) Studies on The Fourth Way.....	p.212
IX 3) PERSONAL CONTRIBUTION	p.213

A transdisciplinary approach was used to analyze the life and work of French poet, novelist, philosopher, essayist, spiritual seeker, and pataphysician and sanscritologist Rene Daumal.

Born in 1908 in Boulzicourt (in the Ardennes), and died in 1944 in Paris, Rene Daumal was, due to the diversity of its concerns, the subject of multiple controversies. Generally, we noted three main trends in judging his literary work and its activity, each tending to focus, predominantly, on one level of his personality. There is thus a tendency to think of avant-garde poet, which is closely linked with the surrealists, surrealist himself, in some aspects. The second trend is to focus on his passion for India, materialized in a series of essays on Indian poetry, in a study of the origins of Sanskrit drama and a Sanskrit grammar - to mention only the fundamental aspects. Also, spiritual, Hinduism is considered to mark a decisive. Finally, a third trend considers him primarily a follower of the spiritual movement known as The fourth Way, founded and led by Georges Ivanovitch Gurdjieff.

The advantages of a transdisciplinary approach is precisely that the focus is not on differences, but on what unites, on what is "between" different disciplines and what crosses different disciplines.

Studying each of the three fundamental directions in research work of Daumal have been mentioned above he made a profoundly original synthesis, in which each of the three influences - Surrealism, Sanskrit literature and The fourth way - played a fundamental role, not to get so to overshadow the others.

On the contrary, the wisdom of old Sanskrit, literary theories discussed with Andre Breton and the spiritual exercises of the Fourth Way helped to form his own conception of poetry, understood as "white poetry, black poetry," depending on how it serves „superhuman or subhuman“ or after the increasing or decreasing consciousness.

In a transdisciplinary approach that includes multiple elements, Rene Daumal himself concluded that each of the branches of philosophy not only addresses part of the human being (logic - instincts and motor center, aesthetics - affective, general theory of

science - the intellect), while metaphysics is one that is being addressed to the human being in its entirety, requiring and helping consciousness - like white poetry.

The originality of the poet consist also in the fact that he provides practical exercises designed to help his readers to reach the stage of white poets, or at least to gain the necessary consciousness for understanding this type of poetry .

Thus, transdisciplinary approach has proven useful in highlighting what is deeply original in the work of an author judged far more in view of what influenced him than of what he has done with the results of these different influences.

BIBLIOGRAPHY

1) MAIN REFERENCES

A) Rene Daumal's Work

*** *Le Grand Jeu*, Ce Cahier reproduit intégralement les textes parus dans les trois numéros publiés de la revue *Le Grand Jeu*, et d'importants textes rassemblés par Marc Thivolet, L'Herne, *L'écriture des vivants*, Série dirigée et établie par Pierre Bernard, 1968, Paris

*** *René Daumal, Dossier* Conçu et dirigé par Pascal Sigoda, Les dossier H, L'Age d'homme, 1993 ;

*** *Le Grand Jeu. Collection complète*, Editions Jean-Michel Place, Paris, 1977

René Daumal, *Le Contre-Ciel suivi de Les dernières paroles du poète, Préface de Claudio Rugafiori*, Gallimard, 1970;

René Daumal, *L'évidence absurde, Essais et Notes, I (1926-1934), Edition établie par Claudio Rugafiori*, Paris, Gallimard, 1972 ;

René Daumal, *La Grande Beuverie, nouvelle édition établie par Claudio Rugafiori*, Gallimard, 1980;

René Daumal, *Le Catéchisme*, illustré par Maurice Henry, Editions de La Grive, 1968

René Daumal ou le retour a soi, texts inedits de René Daumal, Etudes sur son oeuvre, L'Originel, Paris, 1981

René Daumal, *Chroniques cinématographiques. 1934 (Aujourd'hui)*, Au Signe de la Licorne, 2004

René Daumal, *Lettre sur l'art de mentir*, in „Fusees”, 1re année, numero special aout-septembre 1942, nos 4 et 5, Sincerite

René Daumal, *Essais et notes, I, Chaque fois que l'aube parait*, Gallimard, 1953

René Daumal, *Les Pouvoirs de la parole, Essais et Notes, II (1933 – 1943)*, Edition etablie par Cludio Rugafiori, Gallimard, 1981 ;

René Daumal, *Tu t'es toujours trompe*, Edition etablie et presentee par Jack Daumal, Mercure de France, 1970 ;

René Daumal, *Bharata. L'origine du theatre. La poésie et la musique en Inde*, traductions de texts sacres et profanes. Introduction de Jacques Masui, Gallimard, 1970

René Daumal, *Rapt*, in Benjamine Fondane, *Ecrits pour le cinema. Le muet et le parlant. nouvelle edition. textes reunis et presentes par michel carassou, Olivier Salazar-Ferrer et Ramona Fotiade*, publie avec le concours du Centre National du Livre, editions Non Lieu Verdier/poche, 2007

René Daumal, *Le Mont Analogue, roman d'aventures alpines, non euclidiennes et symboliquement authentiques*, Gallimard, 2003

René Daumal, *Muntele Analog*, prefață de Basarab Nicolescu, traducere de Marius Cristian Ene, Editura Niculescu, București, 2009;

René Daumal, *La Grande Beuverie*, nouvelle edition établie par Claudio rugafiori, Gallimard, 1980

B) Documents related to René Daumal's Work

Roger Gilbert-Lecomte, *Correspondance. Lettres adressées a René Daumal, Roger Vailland, René Maublanc, Pierre Minet, Vera Milanova et Jean Puyaubert, préface et notes de Pierre Minet*, Gallimard, 1971 ;

René Daumal, *Correspondence, I 1915-1928, Editions établie, presente et adnotee par H. J. Maxwell*, Gallimard, 1992

René Daumal, *Correspondance, II, 1929-1932, édition établie, présenté et annotée par H : J : Maxwell* , Gallimard, 1994 ;

René Daumal, *Correspondence, III, 1933-1944, Edition établie, presentee et annotee par H. J. Maxwell et C. Rugafiori*, Gallimard, 1996

René Daumal, *Lettres a ses amis*, I, Gallimard, 1958

René Daumal, *Letters on the search of awakening, 1930-1944, translation by Gabriela Ansari and Roger Lipsey, introduction by Roger Lipsey*, Dolmen Meadow Editions, Toronto,

Documents spirituels. I. Jacques Masti, De la vie interieure,. Choix de texts, Editions des Cahiers du Sud,

C) Studies on René Daumal's Life and Work

*** *Grand Jeu et surréalisme. Reims, Paris, Prague*, Le Ludion, Musée de beaux-arts de la ville de Reims, 2003 ;

*** *René Daumal ou le perpétuel incandescent*, Etudes, Temoignages, documents inédits, (sous la direction de Basarab Nicolescu și Jean-Philippe de Tonnac), Bois d'Orion, Ile-sur-la Sorgue, Franta, 2008 ;

*** René Daumal, *Le desir d'être*, (sous la direction de Philippe Vaillant), Collection Les 3 Mondes, 2009

*** *Exposition René Daumal*, Exposition conçue par Pascal Sigoda et Annie Bissarette au Lycée Chanzy et réalisée dans le cadre d'un projet d'action éducative et en collaboration avec la Ville de Charleville-Mézières, Lycée Chanzy, 16-21 avril 1984, Musée Rimbaud, 25 avril-20 mai 1984, Dessin de Claude-Henri Fournerie.

*** *René Daumal dans la courbure de la science*, în „Le Lettre de Pagicaire”, mai-juin-juillet 1994, - numéro spécial -, numéro 1,

La parole proximale de René Daumal ou les pouvoirs du silence, texte paru en 1993 dans „Le Dossier H Spécial Daumal” aux Editions de L'Age de l'homme

René Daumal et ses abords immédiats, dossier établi, présenté et annoté par Pascal Sigoda, Editeur Mont analogue, 1994

La voie de René Daumal du Grand Jeu au Mont analogue, communication bibliographie international, 1964-1967, 5, 1967-1968,

Le non-dualisme de Spinoza – Daumal ou la dynamite philosophique (pp. 769-787) în „La Nouvelle Revue Française”, 22e année, No 248, 1er mai 1934,

René Daumal – „La Grive”, No 135-136, 40 annee, juillet-decembre 1967,

René Daumal, *Poésie blanche et poésie noire* in „Fontaine, De la poésie comme exercice spirituel (Revue mensuelle de la poésie et des lettres françaises“, 19-20)

Antologie des philosophes français contemporains, deuxième édition, édition du Sagittaire (Anciennes Editions Kra),

Special ni vu, ni connu, no 2, juin 1997, sans droit d’auteur ni d’éditeur, faites circuler! Prix selon votre appréciation

Jean Bies, *René Daumal, une étude de... avec un choix de textes une bibliographie des illustrations*, Editions Seghers, 1973

Philippe van den Broeck, *René Daumal, Pataphysicien?*, in „Les dossiers H – René Daumal“, martie 1993, pp. 79-84

Pascal Boue, *Le narrateur et ses doubles dans La grande beuverie de René Daumal*, texte paru dans la revue „Littératures” en 1988 (<http://www.multimania.com/pag/narrate.htm>)

Karine Guihard, *La mort et la quête de l’absolu dans l’œuvre de René Daumal*, mémoire de maîtrise de lettres modernes, septembre 1997, Université du Maine, UFR Lettres modernes;

Pierre Minet, *A Defaite, Confessions*, Editions Jacques Antoine, 1973

Emilio Saura, René Daumal y la „enseñanza” de Gurdjieff (<http://www.geocities.com/symbolos/s8saura.htm>)

Kathleen Ferrick Rosenblatt, *René Daumal au-dela de l'horizon*, Jose Corti, Paris, 1992;

Kathleen Ferrick Rosenblatt, *René Daumal, The Life and Work of a Mystic Guide*, Suny Press, New York, 1999

Jean-Philippe de Tonnac, *René Daumal, l'archange*, Bernard Grasset, Paris, 1998;

Jean Philippe de Tonnac, *René Daumal L'archange*, Paris, Grasset, 1998

D) Transdisciplinary Studies

Pompiliu Crăciunescu, *Eminescu, paradisul infernal și transcosmologia*, Prefață de Basarab Nicolescu, Iași, Editura Junimea, 2004;

Pompiliu Crăciunescu, *Vintilă Horia: Translittérature et réalité*, Éd. l'Homme indivis, 2008.

Ilie, Emanuela, *Basarab Nicolescu, eseu monografic*, Editura Timpul, Iași, 2008.

Morin, Edgar, *Paradigma pierdută: natura umană, traducere de Iulian Popescu*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 1999.

Basarab Nicolescu (ed.), *Le sacré aujourd'hui*, Rocher, Colecția „*Transdisciplinarité*”, Monaco, 2003; Basarab Nicolescu, „Le tiers et le sacré”, în Basarab Nicolescu (ed.), *Le sacré aujourd'hui*, Rocher, Colecția „*Transdisciplinarité*”, Monaco, 2003

Basarab Nicolescu și Magda Stavinschi (eds.), *Science and Orthodoxy, a Necessary Dialogue*, Editura Curtea Veche, Colecția Știință și Religie, București, 2006

Basarab Nicolescu, *Transdisciplinarity – past, present and future*, în Bertus Haverkort și Coen Reijntjes (eds.) „*Moving worldviews – reshaping sciences, policies and practices for endogenous sustainable development*”, Compas Editions: Holland, pp. 142-166, 2006

Basarab Nicolescu, *Noi, particula și lumea, traducere din limba franceză de Vasile Sporici*, Editura Junimea, Iași, 2007 ;

Basarab Nicolescu, *Transdisciplinaritatea. Manifest, traducere din limba franceză de Horia Mihail Vasilescu*, Editura Junimea, Iași, 2007 ;

Basarab Nicolescu, *Teoreme poetice*, traducere din limba franceză de L. M. Arcade, Prefață de Michel Camus, Editura Junimea, Iași, 2007 ;

Basarab Nicolescu, *Știința, sensul și evoluția. Eseu asupra lui Jakob Boehme, ediția a III-a, prefață de Antoine Faivre, Traducere din limba franceză de Aurelia Batali*, Cartea Românească, 2007 ;

Basarab Nicolescu, *Știința, sensul și evoluția. Eseu asupra lui Jakob Bohme, ediția a III-a, cu o prefață de Antoine Faivre*, traducere din limba franceză de Aurelia Batali, Editura Cartea Românească, București, 2007,

Basarab Nicolescu, *Spiritual dimension of democracy – utopia or necessity*, în Andréi Marga, Theodor Bercheim și Jan Sadlak (eds.), „Living in Truth“, Cluj University Press, Cluj-Napoca, 2008

Basarab Nicolescu, *Câteva considerații asupra neo-ateismului contemporan*, în „Tabor“, nr. 5, august 2008

Basarab Nicolescu, *În oglinda destinului. Eseuri autobiografice*, Editura Ideea Europeană, 2009;

Basarab Nicolescu, *Ce este Realitatea? – reflecții în jurul operei lui Stephane Lupasco*, traducere din limba franceză de Simona Modreanu, Editura Junimea, Colecția ANANTA. Studii transdisciplinare, Iași, 2009,

2) SECONDARY BIBLIOGRAPHY

A) Studies on Surrealism and Avant-garde Movement

André Breton, *What is Surrealism? Selected Writings*, edited and introduced by Franklin Rosemont, Pathfinder Press, New York, 1978. (*What is Surrealism?* este titlul conferinței ținute de Breton la Bruxelles pe data de 1 iunie 1934)

Findlay, Carter Vaughn and John Alexander Murray Rothney, *Western Intellectual and Artistic Life*, Twentieth Century World, 3rd Ed. Boston: Houghton Mifflin Company, 1994.

Néret, Gilles, *Salvador Dalí*, traducere de Constantin Lucian, editura Noi Media Print și Taschen, București, 2003.

Alfred Jarry, *Ubu*, Editura Paralela 45, București, 2009

Petrisor-Claudiu Militaru, *Surrealism and Modern Science - A transdisciplinary approach / Surréalisme et science moderne - Une approche transdisciplinaire / Suprarealismul și știința modernă - O abordare transdisciplinară*, thèse de doctorat en Philosophie (Etudes Transdisciplinaires), Babes-Bolyai University of Cluj-Napoca / Université Babes-Bolyai de Cluj-Napoca / Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, Roumanie, 2010, 233 pages.

Ovidiu Morar, *Avangardismul românesc*, Editura Fundației Culturale „Idea Europeană”, București, 2005.

Ovidiu Morar, *Avatarurile suprarealismului românesc*, Editura Univers., București, 2003.

Ovidiu Morar, *Scriitori evrei din România*, Editura Fundației Culturale „Idea Europeană”, București, 2006.

Ion Pop, *Din avangardă spre ariergardă*, Editura Vinea, București, 2010.

Ion Pop, *Avangarda în literatura română*, Colecția „Sinteze”, Editura Atlas, București, 2000.

Ion Pop, *Jocul poeziei*, Editura Cartea Românească, București, 1985.

Ion Pop, *Avangardismul poetic românesc*, Editura pentru Literatură, București, 1969.

Sebbag, Georges, *Suprarealismul, traducere de Marius Ghica*, Editura Cartea Românească, București, 1999.

B) Studies on Indian Spirituality

*** *Bhagavad-Gita, Traducere din limba sanscrită, notă introductivă, comentarii și note de Sergiu Al. George*, Editura Herald, București, 1998;

*** *Bhagavad Gita așa cum este ea, Ediția a doua, Textul original sanscrit, transcrierea cu caractere romane, echivalentele românești, traducere și comentarii detaliate de Grația Sa Divină A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada*, The Bhaktivedanta Book Trust, 2007;

*** *Cartea tibetană a mortilor - Bardo Thodol, traducere de Horia Al. Cabuti*, Editura Herald, București, 2011

Ananda K. Coomaraswamy, *Hinduism și buddhism* (note de lectura), Editura Humanitas, București, 2006.

René Guénon, *Introducere generală în studiul doctrinelor hinduse*, Editura Herald, 2006;

Dalai Lama, *Comorile buddhismului tibetan, traducere de Dan Chiaburu și claudia Marinescu*, Editura Herald, București, 2008,

Geshe Rabten, *Comorile Dharmei, traducere de Mircea Costin Glăvan*, Editura Herald, București, 2004;

Gonsar Rinpoche, *Esența doctrinei buddhiste, traducere de Mircea Costin Glăvan*, Editura Herald, București, 2010

C) Studies on The Fourth Way

G. I. Gurdjieff, *Recits de Belzebuth a son petit-fils, Critique objectivement impartiale de la vie des hommes, ouvrage traduit du russe par Jeanne de Salzmann avec l'aide de Henri Tracol*, Edition du Rocher, 1996;

G. I. Gurdjieff, *Întâlniri cu oameni remarcabili*, Editura Niculescu, Bucuresti, 2006

P. D. Ouspenski, *Fragments d'un enseignement inconnu*, Editions Stock, 1949

P. D. Ouspenski, *În căutarea miraculosului – fragmente dintr-o învățătură necunoscută*, Editura Prior Pages, 2000;

Basarab Nicolescu, *Gurdjieff's Philosophy of Nature* in „Gurdjieff: Essays and Refections on the Man and his Teaching“, Editors: Jacob needleman and George Baker, The continuum International Publishing Group Inc., New York, 2004;

3) PERSONAL CONTRIBUTIONS

Translations:

René Daumal, *Muntele Analog, prefață de Basarab Nicolescu, traducere de Marius Cristian Ene*, Editura Niculescu, București, 2009;

Kathleen Ferrick Rosenblatt, *René Daumal văzut din Statele Unite*, traducere a eseului *René Daumal vu des Etats-Unis*, apărut în „*René Daumal ou le perpétuel incandescent*“, Etudes, Temoignages, documents inédits, (sous la direction de Basarab Nicolescu și Jean-Philippe de Tonnac), Bois d'Orion, Ile-sur-la Sorgue, Franta, 2008, pp. 163-167, în „*Sisif*“, nr. 28-29, 1 februarie 2011 – traducere de Marius Cristian Ene ;

Studies:

Marius-Cristian Ene, *René Daumal și poezia albă* în „*Analele Universității din Craiova, seria Științe filologice, Literatură română, universală și comparată*“, Anul XXXII, nr. 1-2, 2010, pp. 126-139;

Marius Cristian Ene, *René Daumal, Căutătorul care îndeamnă la căutare* în „*Sisif*“, nr. 28-29, 1 februarie 2011;

Conferences:

Marius Cristian Ene, *Poezia și matematica în opera lui René Daumal*, Eugen Barbu și Basarab Nicolescu, comunicare susținută în cadrul Școlii de vară „*Interacțiunea între știință, spiritualitate, artă și societate –Aspecte transdisciplinare*, Sala Nicolae Ivan, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 17 aprilie 2010.

Interviews:

Dacă știința și religia vor accepta să dialogheze, atunci orbul va vedea și surdul va auzi, Interviu cu Basarab Nicolescu realizat de Petrișor Militaru și Marius Ene, apărut în „Convorbiri literare“, Iași, februarie 2010, pp. 10-16 și Sisif, nr. 26-27, 1 februarie 2010;